

Sakshandsamar: Lene Yvonne Kvilhaug

Kommunedirektør/rådmann:

Saksnr.	Utval	Møtedato
035/21	Kommunestyret	22.03.2021

Forskrift om endring av forskrift om forebygging av koronasmitte, Karmøy kommune, Rogaland fylke

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar Forskrift om endring av forskrift om forebygging av koronasmitte, Karmøy kommune, Rogaland fylke, gjeldende til og med 26.03.21.
2. Med hjemmel i smittevernloven §7-1 blir formannskapet delegert myndighet til å fatte vedtak etter smittevernloven §4-1 i prinsipielle saker.

Kommunestyret 22.03.2021:

Behandling:

Innstilling enstemmig vedtatt.

KST- 035/21 Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar Forskrift om endring av forskrift om forebygging av koronasmitte, Karmøy kommune, Rogaland fylke, gjeldende til og med 26.03.21.
2. Med hjemmel i smittevernloven §7-1 blir formannskapet delegert myndighet til å fatte vedtak etter smittevernloven §4-1 i prinsipielle saker.

Bakgrunn for saken

I Karmøy og nærliggende kommuner har det den siste tiden vært observert en betydelig økning i smittetilfeller på kort tid. Smitten i Norge er nå økende i nær hele landet. Mer smittsomme varianter

av viruset dominerer stadig mer, noe man ser også lokalt.

Regjeringen besluttet tirsdag 16.03.2021 at Karmøy kommune, som en av flere kommuner på Haugalandet, skulle innlemmes i covid-19-forskriftens kapittel 5A. Dette medførte at flere av de lokale tiltakene som smittevernlegen hadde vedtatt ved sin hastekompetanse etter smittevernloven § 4-1, 5. ledd ble tilsidesatt. Kommunene på ytre Haugalandet (Karmøy, Haugesund og Tysvær) så imidlertid et behov for å stenge ned skolene i en tidsavgrenset periode frem til 26.03.2021. Dette medførte at smittevernlegene i de tre kommunene fattet hastevedtak om å stenge ned barneskole, ungdomsskole og videregående skole frem til 26.03.2021, med unntak for barn og unge med særskilt omsorgsbehov og barn med foreldre i samfunnskritiske funksjoner. Se vedlagt begrunnelse for vedtaket om å stenge skoler. Vedtaket må fattes i forskrifts form, og det er også krav om at Helsedirektoratet godkjenner et generelt stengingsvedtak jf. covid-19-forskriften § 12c. Helsedirektoratet godkjente smittevernlegens vedtak 17.03.21.

Saks- og faktaopplysninger

Rettslig grunnlag for å vedta lokal smittevernforordning

Det er et overordnet prinsipp (legalitetsprinsippet) at kommunen må ha hjemmel i lov for å kunne innskrenke eller begrense innbyggernes rettigheter.

Smittevernloven (smvl.) er en beredskaps- og fullmaktslov. Den gir både nasjonale og lokale myndigheter hjemmel til å sette inn tiltak raskt når en beredskapssituasjon oppstår. I tillegg er smvl. en rettssikkerhetslov. Hensynet til samfunnets interesser må derfor veies opp mot enkeltmenneskets personlige integritet og rettsvern.

Kommunens hjemmelsgrunnlag for å kunne vedta smitteverntiltak følger av smvl. § 4-1, første avsnitt. Når det er nødvendig å forebygge allmennfarlig smittsom sykdom eller for å motvirke at den blir overført, kan det vedtas:

- a. Forbud mot møter og sammenkomster eller påbud om andre begrensninger i den sosiale omgangen overalt der menneseker er samlet
- b. Stenging av virksomheter som samler flere menneseker, f.eks. barnehager, skoler, svømmehaller, flyplasser, butikker, hoteller eller andre bedrifter og arbeidsplasser – eller begrensninger i aktiviteten der
- c. Stans eller begrensninger i kommunikasjoner
- d. Isolering av personer i geografisk avgrensede områder eller andre begrensninger i deres bevegelsesfrihet i opptil sju dager om gangen
- e. Pålegg til private eller offentlige om rengjøring, desinfeksjon eller destruksjon av gjenstander eller lokaler. Pålegget kan også gå ut på avliving av selskapsdyr, utrydding av rotter og andre skadedyr, avlusing eller annen smittesanerings,

Smvl. § 1-5 oppstiller noen grunnleggende krav ved iverksetting av smitteverntiltak. Smitteverntiltak etter loven skal:

- være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse
- være nødvendig av hensyn til smittevernet
- etter en helhetsvurdering fremstå som tjenlig

I vurderingen av inngripende tiltak, for eksempel i private sammenkomster, må kommunen veie hensynet til innbyggernes handlefrihet opp mot hensynet til å redusere sykdom og død, beskyttelse av sårbare grupper og å sikre mest mulig normal drift.

I kravet om en klar medisinskfaglig begrunnelse må det tas utgangspunkt i vurderinger fra Helsedirektoratet eller FHI og medisinskfaglige vurderinger fra kommuneoverlegen. Det er ikke krav til vitenskapelig bevist effekt av tiltaket, men tiltaket må være egnet til å ha en ønsket effekt. Smitteverntiltaket må også ses opp mot både graden av smittetrussel og hvor inngripende tiltaket er.

Smittevernlegen i Karmøy vurderer det slik at smitteverntiltaket har en medisinskfaglig begrunnelse, og at tiltaket vurderes forholdsmessig og tjenlig utfra en helhetsvurdering.

Etter smittevernlegens vurdering vil den samfunnsmessige nytten ved smitteverntiltaket overstige den belastningen og ulempen for de tiltaket gjelder. Frivillig medvirkning er vektlagt i vurderingen.

Ettersom kommunen har selvstendig kompetanse, kan den fatte vedtak etter loven også der det er iverksatt nasjonale tiltak. Et kommunalt tiltak kan generelt være strengere enn nasjonale tiltak, men man kan ikke dispensere fra et nasjonalt tiltak med mindre det rettslig er adgang til å gjøre det.

Hvem kan fatte vedtakene?

Det er kommunestyret som har myndigheten til å fatte vedtak etter § 4-1 første ledd. Kommunestyret kan etter § 7-1 sjette ledd deleger sin myndighet etter reglene i kommuneloven. I hastesaker kan kommunelegen etter § 4-1 femte ledd utøve den myndighet kommunestyret har etter bestemmelsen. Av overordnet delegeringsreglement for Karmøy kommune vedtatt av kommunestyret 14.12.2020 er denne kompetansen delegert til smittevernlegen. Det fremgår av forarbeidene at kommunelegens hastekompetanse skal sikre at det kan innføres tiltak "uten særlig forsinkelse som skader den interessen bestemmelsen skal beskytte". Dersom tiltak som er innført ved bruk av hastekompetanse, skal videreføres, vil det normalt ikke lenger dreie seg om en hastesak i lovens forstand. Slike saker bør derfor behandles av kommunestyret eller etter ordinær delegering av myndighet i samsvar med kommunelovens regler. Dersom situasjonen endres raskt kan imidlertid hastekompetanse igjen være aktuelt.

I gjeldende overordnet delegeringsreglement for Karmøy kommune er kompetanse etter § 4-1 delegert til rådmannen. Prinsipielle avgjørelser skal imidlertid avgjøres av et folkevalgt organ jf. kommuneloven § 13-1, 6.ledd. Vedtakelse av en forskrift er å anse som en prinsipiell avgjørelse og krever da vedtakelse av kommunestyret etter gjeldende overordnet delegeringsreglement for Karmøy kommune.

For å sikre at det ble innført tiltak uten særlig forsinkelse benyttet smittevernlegen sin lovbestemte hastekompetanse jf. smvl. § 4-1, 5. ledd, og vedtok lokal forskrift om forebygging av koronasmitte i Karmøy, gjeldende for perioden 12.03.21 – 26.03.21. Forskriften legges nå frem for kommunestyret for vedtakelse jf. § 4-1, 1. ledd og kommuneloven § 13-1, 6. ledd.

Nødvendighetskravet i smvl. §§ 1-5 og 4-1 forutsetter at det gjøres en løpende vurdering av nødvendigheten av tiltaket og at tiltaket oppheves eller begrenses dersom vilkåret ikke er til stede lenger. Rådmannen, i samråd med smittevernlege, vil ha kompetanse til å endre eller oppheve forskriften dersom det før utløpsdato er klart at det ikke er nødvendig med en forskrift ut i fra en medisinskfaglig vurdering. I slike tilfeller vil det ikke lenger foreligge et rettsgrunnlag for forskriftens eksistens.

Det foreslås videre at formannskapet blir delegert myndighet til å vedta tiltak etter smittevernlovens §4-1 i prinsipielle saker, herunder lokale forskrifter. Dette endrer ikke rådmannens myndighet i ikke-prinsipielle saker slik det fremgår av gjeldende overordnet delegeringsreglement.

Forhåndsvarsel av forskrift

Vedtak etter smvl. § 4-1, første avsnitt, er videre å regne som en lokal forskrift. Som hovedregel er det krav til forhåndsvarsling av forskrifter. Dette følger av forvaltningsloven (fvl.) § 37, andre avsnitt.

Forhåndsvarsling kan imidlertid unnlates hvis varsling kan vanskeliggjøre gjennomføring av forskriften eller svekke dens effektivitet. Dette følger av § 37, fjerde avsnitt, bokstav b. Dette unntaket tar sikte på de tilfellene der det haster med å få vedtatt forskriften.

Etter rådmannens vurdering vil gjennomføring av en høring av denne smittevernforskriften forsinke innføring av tiltakene og dermed redusere effekten. Rådmannen foreslår derfor ikke å sende forskriften på høring jf. fvl. § 37 fjerde avsnitt, bokstav b. Rådmannen vil imidlertid orientere om forskriften ved å kunngjøre den på kommunens nettsider, jf. fvl. § 38, andre avsnitt.

Vurdering

En innstramming av smitteverntiltak vil ha flere effekter:

- Få ned smittetrykket og redusere antall nysmittede
- Redusere utfordringene med smittesporing og karantenesetting ved at hver smittet har færre nærkontakter. Dette vil igjen også gi mindre belastning med fravær i tjenester som skoler/barnehager og helse- og omsorg.
- Beskytte risikogrupper som har større risiko for alvorlige forløp ved covid-19 infeksjon.

Rådmannen anser at smitterisikoen nå tilsier behovet for mer inngripende tiltak.

Rådmannen er bekymret for konsekvensene av de foreslåtte tiltakene dersom de blir langvarige. Særlig gjelder dette for barn og unge, for kulturliv, frivillighet og næringsliv.

Rådmannen anser imidlertid at det er bedre å iverksette tiltak nå, for en kortere periode, enn å risikere enda mer inngripende tiltak på et senere tidspunkt. Forskriften bør oppheves når det vurderes at det er kontroll på den raske økningen og antall nye smittetilfeller har stabilisert seg på et lavere nivå.

Kriseledelsen vil samarbeide med politiet om håndhevelse av forskriften.

Rådmannens konklusjon

På bakgrunn av kommuneoverlegen og smittevernlegens vurderinger av smittesituasjonen i kommunen, anbefaler rådmannen at kommunestyret vedtar Forskrift om forebygging av koronasmitte, Karmøy kommune, Rogaland fylke som samsvarer med forskriften iverksatt ved smittevernlegens hastekompetanse jf. Smvl. § 4-1, 5. ledd.

Rådmannen anser etter en helhetsvurdering at de foreslåtte tiltakene er forsvarlige, nødvendige og tjenlige.

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

Lov om smittevern
Forvaltningsloven
Kommuneloven

Vedlegg:

Forskrift om forebygging av koronasmitte - 16.03.2021

Endringsforskrift - korona - 16.03.2021

Begrunnelse - lokal forskrift Karmøy kommune 16.03.2021

21_9047-4 Godkjenning av vedtak om stenging av skolerdigital undervisning i skoler i Karmøy kommune (1)